

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่
STARTUP ในประเทศไทย

โดย

พิสิษฐ์ พจนจารุวิทย์

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
ปีงบประมาณ 2561

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่
STARTUP ในประเทศไทย

โดย

พิสิษฐ์ พจนจารุวิทย์ สังกัด คณะวิทยาการจัดการ

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
ปีงบประมาณ 2561

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : ความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย
ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิษฐ์ พจนการุญวิทย์
ปีที่ทำการวิจัย : 2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีความร่วมมือระหว่างองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ (STARTUP) ในประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเหตุที่มีผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย และ (3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) คือ การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ร่วมกับการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยกำหนดประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย จำนวน 420 คนและได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 400 ฉบับ โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) และทำการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อยืนยันผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความร่วมมือระหว่างองค์กร และผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดและตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความร่วมมือระหว่างองค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจเกิดใหม่ในประเทศไทยและความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและความร่วมมือระหว่างองค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ในประเทศไทยซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความร่วมมือระหว่างองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน ผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่

ABSTRACT

Research Title : Competitive advantage effects on firm performance:
A Case study of startups in Thailand
Author : Assistant Professor Dr.Pisit Potjanajaruwit
Year : 2018

This research had the first objective to study the level of technological capability, interorganizational collaboration, competitive advantage and the performance of startups in Thailand. Second to study the causal factors of technological capability and interorganizational collaboration that affect competitive advantage of startups in Thailand and the third to study the competitive advantage that affect the performance of startups in Thailand. This research was a mixed methods research that encompassed both qualitative and quantitative tools through the use of in-depth interviews and questionnaires. The sample employed in this research consisted of entrepreneurs and executives of startups in Thailand for 420 sampling and responds for 400 that were selected and using a stratified random sampling technique. Structural Equation Modeling: (SEM) was used to analyse the obtained data and focus group will provide in order to validate the research findings.

From the obtained results, it show that technological capability, interorganizational collaboration and the performance of startups are in the highest level and the competitive advantage was in the high level. it became evident that the causal factors of technological capability and interorganizational collaboration had a direct positive effect on the competitive advantage of startups, and competitive advantage had a direct positive effect on the performance of startups in Thailand. Furthermore, it was apparent that technological capability and interorganizational collaboration had a direct effect on the performance of startups in Thailand, whereby all of the foregoing effects were statistically significant.

Keywords: Competitive advantage, technological capability, interorganizational collaboration, startup performance

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความคิดเห็น และกำลังใจ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป วจีทองรัตนา คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ที่ได้ให้คำชี้แนะและตรวจสอบรายงานการวิจัยทุกขั้นตอนให้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ได้ถ่ายทอดและสร้างความรู้ให้แก่ผู้ศึกษา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะวิทยาการจัดการ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือประสานงานการติดต่อเป็นอย่างดีด้วยอัธยาศัยไมตรีที่อบอุ่นเป็นกันเอง

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอขอบคุณพี่และน้องที่ได้ช่วยส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นเตือน และเป็นกำลังใจตลอดมาให้ผู้เขียนจัดทำรายงานการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิษฐ พจนางูวิทย์

กรกฎาคม 2561

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขัน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความร่วมมือระหว่างองค์กร และผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา	92
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง	108
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา	114
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เส้นทาง	134
ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย	141
ตอนที่ 7 การปรับโมเดล	144
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	170
สรุปผลการวิจัย	172
อภิปรายผลการวิจัย	180
ข้อจำกัดของการวิจัย	187
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	187
บรรณานุกรม	188
ภาคผนวก	206
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ	207
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และค่าความเชื่อมั่น	210
ประวัติผู้ทำรายงานการวิจัย	258

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติความล้มเหลวของสตาร์ทอัพของกลุ่มธุรกิจต่างๆ	2
2	การวิเคราะห์สาเหตุของความล้มเหลวของสตาร์ทอัพ	3
3	สรุปตารางความหมายของความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage)	21
4	การวัดตัวแปรความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage)	27
5	ความสัมพันธ์ของความได้เปรียบเชิงการแข่งขันกับผลประกอบการของธุรกิจ Startup	30
6	ตารางความหมายของความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (Ability to use Technology)	33
7	การวัดตัวแปรความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของธุรกิจเกิดใหม่ (STARTUP)	38
8	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสามารถในการใช้เทคโนโลยีกับความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจเกิดใหม่ (Startup)	41
9	ความหมายของความร่วมมือระหว่างองค์กร (Organization Collaboration)	44
10	สรุปการวัดตัวแปรความร่วมมือระหว่างองค์กร (Organization Collaboration) ของธุรกิจเกิดใหม่ (Startup)	48
11	สรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรความร่วมมือระหว่างองค์กรกับความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจเกิดใหม่ (Startup)	51
12	ความหมายของผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP	53
13	การวัดตัวแปรผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP	59
14	รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)	64
15	วิธีการวัด มาตรวัดและแหล่งข้อมูลการพัฒนาคำถามของผู้วิจัย	65
16	วิธีการวัด มาตรวัดและแหล่งข้อมูลการพัฒนาคำถามของผู้วิจัย	71
17	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ที่เปิดเผยข้อมูลกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามภูมิภาค	75
18	แสดงเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	77

ตารางที่	หน้า	
19	แสดงเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์	79
20	การสนทนากลุ่มย่อยจำแนกตามเขตพื้นที่ (Focus Group)	82
21	สัญลักษณ์ทางสถิติและความหมายของสัญลักษณ์ค่าสถิติและตัวแปร	86
22	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
23	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความได้เปรียบในการแข่งขัน	93
24	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	96
25	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความร่วมมือระหว่างองค์กร	100
26	แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลระดับผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่	104
27	แสดงค่าสถิติพรรณนาลักษณะของตัวแปร	109
28	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้	112
29	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1)	115
30	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบความสามารถในการใช้เทคโนโลยี)	116
31	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลความร่วมมือระหว่างองค์กร(X2)	117
32	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความร่วมมือระหว่างองค์กร (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบความร่วมมือระหว่างองค์กร)	118
33	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลความได้เปรียบในการแข่งขัน (Y1)	119
34	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบความได้เปรียบในการแข่งขัน)	120
35	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่(Y1)	121

ตารางที่	หน้า	
36	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดผลประกอบการของธุรกิจ เกิดใหม่(ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และ สัมประสิทธิ์คະแนนองค์ประกอบผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่)	122
37	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ของโมเดลการวัดองค์ประกอบความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (X1) และความร่วมมือระหว่างองค์กร (X2)	123
38	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีและความร่วมมือระหว่างองค์กร (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คະแนนองค์ประกอบ)	125
39	แสดงการปรับโมเดลการวัดองค์ประกอบความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและ ความร่วมมือระหว่างองค์กร	126
40	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ของโมเดลการวัดองค์ประกอบความได้เปรียบในการแข่งขัน (Y1) และ ผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ (Y2)	127
41	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบความได้เปรียบ ในการแข่งขัน และผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คະแนนองค์ประกอบ)	129
42	แสดงการปรับโมเดลการวัดองค์ประกอบความได้เปรียบในการแข่งขัน และผล ประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่	129
43	แสดงความเที่ยงของตัวแปรแฝงและค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (Construct Reliability: ρ_c and Average Variance Extracted: ρ_v)	130
44	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลโดยรวม	132
45	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลโดยรวมหลังจาก การ ปรับแก้โมเดล	133
46	แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของความได้เปรียบใน การแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศ ไทย	135
47	แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้	139

ตารางที่		หน้า
48	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	143
49	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขัน	144
50	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	147
51	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรความร่วมมือระหว่างองค์กร	150
52	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่	154
53	แสดงค่าสถิติพรรณนาลักษณะของตัวแปร	158
54	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปร	159
55	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของกลไกของโมเดลโดยรวม	161
56	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของกลไกของโมเดลโดยรวมหลังจากการปรับแก้โมเดล	162
57	แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย	164
58	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	169

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัยความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผล ประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย	6
2	กรอบแนวคิดการวิจัย	61
3	แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	84
4	แสดงโมเดลการวัดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	115
5	แสดงโมเดลการวัดความร่วมมือระหว่างองค์กร	117
6	แสดงโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน	119
7	แสดงโมเดลการวัดผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่	122
8	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงศ์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและความร่วมมือระหว่างองค์กร	125
9	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงศ์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดองค์ประกอบ ความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่	128
10	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม	131
11	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม หลังจากการ ปรับแก้โมเดล	134
12	แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของความ ได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย	138
13	แสดงปัจจัยเหตุและผลของเรื่องความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อ ผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย	143
14	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม	161
15	แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในโมเดลเชิงสาเหตุของความ ได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย	164
16	แสดงปัจจัยเหตุและผลของเรื่องความได้เปรียบในการแข่งขันที่ส่งผลต่อ ผลประกอบการของธุรกิจเกิดใหม่ STARTUP ในประเทศไทย	169

